

เทศน์เช้า วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เพราะเราชวนขวยกันมา โลกร้อนๆ โลกมันกำลังจะสุก มันโดนอุณหภูมิตัดเผา ถ้าโลกมันจะสุก เราจะตัดเค้กแบ่งกันกินเนาะ อุณหภูมิมันเปลี่ยนแปลงไป เวลามันร้อน โลกนี้มันร้อนนัก มันจะสุก เวลาหน้าฝน น้ำจะท่วมโลก เวลาหน้าหนาว คุลี หน้าหนาว น้ำแข็งมันจะท่วมโลก นี่มันจินตนาการไปได้ทั้งนั้นนะ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงไป ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงของมันไป เวลามันเปลี่ยนแปลงของมันไป แต่มนุษย์เราต้องยืนอยู่บนโลกนี้ไง เราจะอยู่กับสังคมนี้ เราจะเผชิญกับสัจจะความจริงนี้ ถ้าสัจจะความจริงนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรา เธอจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย ถ้าเรามีคุณธรรมในหัวใจ สิ่งใดที่กระทบกระเทือนหัวใจเรา เราก็พอจะหลีกเลี่ยงมันได้ เราพอจะหลีกเลี่ยงได้เนาะ โลกนี้เป็นสมมุติ สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา มันแปรสภาพของมันไปไง มันแปรสภาพของมันไป

คุลี เราสร้างสิ่งใดก็แล้วแต่ที่มันมีคุณงามความดีมากน้อยขนาดไหน มันจะเสื่อมสภาพของมันไปธรรมดา เว้นไว้อย่างเดียวเท่านั้นแหละ อรูปธรรมๆ สัจธรรมในหัวใจอันนี้มันจะไม่แปรสภาพไปอันไหน ถ้าสัจธรรมอันนี้มันไม่แปรสภาพไปอันไหน มันถึงพ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เราไม่พ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ความเป็นจริงข้างหน้าคือเราต้องสิ้นชีวิตไปทั้งสิ้น ชีวิตเราต้องสิ้นไป สิ่งมีชีวิตเราสิ้นไปแล้วเราจะมีสิ่งใดเป็นคุณสมบัติของเรา

เกิดมากับโลกนี้ๆ เกิดมาพ่อแม่เลี้ยงดูมา พ่อแม่ให้ออกาศการศึกษา มา พ่อแม่ให้หน้าที่การงานมา เรามีหน้าที่การงาน ทำหน้าที่การงานของเรา หาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของเรา เรามีความสุขในหัวใจเราหรือไม่ ถ้าเราไม่มีสุขในหัวใจของเรา เวลาเราพลัดพรากจากโลกนี้ไปแล้วเราก็ต้องกลับมาเวียนซ้ำอีกใช้ไหม ถ้าเรากลับมาเวียนซ้ำ ถ้ากลับมาเวียนซ้ำ เราทำคุณงามความดีไว้ เกิดมา เกิดมาไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป เกิดมาไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป นี่บุญพาเกิดๆ ไร คนเราเกิดมามันทุกข์มันยาก เกิดมาพ่อแม่ก็เอาไปทิ้งถังขยะ พ่อแม่เอาไปทิ้งไว้ที่เลี้ยงเด็กกำพร้า

นั่นไง เวลาเกิดมา เกิดมาก็ว่าเหว่ เกิดมาก็ทุกข์ ขาดความอบอุ่นนะ อยากกอด อยากเห็นพ่อ อยากเห็นแม่ก็ไม่ได้เห็น เวลามันทุกข์พาเกิดไง เวลาบุญมันพาเกิดนะ พาเกิดมันเกิดมาแล้วมันก็พอประทังชีวิตของมันไปได้ เวลาทุกข์พาเกิดๆ นะ เวลาทุกข์มันพาเกิดขึ้นมา เกิดมาเกิดมาเจ็บช้ำน้ำใจทั้งนั้นนะ มันบีบคั้นมาตลอดไป แล้วบีบคั้นขึ้นไป เราจะเอาอะไรแก้ละ

ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราเติบโตมานะ เติบโตมาโดยนิสัย โดยวาสนาของเรา เราคัดแยกของเราได้ ถ้าเราเกิดมาโดยที่ไม่มีอำนาจวาสนานะ ก็เลยมันบีบคั้นหัวใจของเราไปนะ สังคมมันก็บีบคั้นเรา สังคมรังแกเรา พ่อแม่รังแกเรา ทุกคนรังแกเรา แต่ความจริงไม่มีใครรังแกใครเลย กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกให้เราเกิดมา ให้เรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ไง จริตนิสัยของคน คนเกิดมาเป็นเด็กน้อย เกิดมาเป็นเด็กน้อยเขาก็มีความคิดของเขา ความคิดของเขา เขามีความคิดเป็นสาธารณะของเขา เด็กเกิดมาแต่เล็กแต่น้อยขึ้นมา นี่กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกมา พันธกรรมของจิตมันตัดแต่งมาให้เราคิดอย่างนี้ ให้เราคิดอย่างนี้ ให้เรามีความเห็นอย่างนี้ ถ้าเราคิดอย่างนี้ เรามีความเห็นอย่างนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันสะท้อนใจใจ มันต้องมีฝั่งตรงข้ามไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งกว่านักวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตนี้มาจากไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกถ้าคนมันต้องตาย มันต้องมีคนที่ไม่ตายได้ ถ้าที่ไม่ตายได้ ท่านก็แสวงหาของท่าน ท่านก็ค้นคว้าของท่าน ท่านค้นหาของท่านจนพบจนเจอ มันพบมันเจอเพราะอะไร เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปบิณฑบาต ถ้ามีเวลาเหลือจะไปโต้แย้งกับพวกลัทธิต่างๆ เจ้าลัทธิต่างๆ พวกพราหมณ์ พวกพราหมณ์ก็ อามันๆ ชีวิตคงที่ไง ชีวิตคงที่ของเขา

ชีวิตคงที่ไม่มี สิ่งใดในโลกนี้ไม่มีอะไรคงที่ เว้นไว้แต่กฎปฏิจจสมุปบาท โสคาบัน สกิทาคามี อนาคตามี พระอรหันต์คงที่ คงที่ที่มันมีของมันไง มีแบบไม่มี ไม่มีแบบมี มันมี มันจะอธิบายได้ต่อคนที่มีความรู้จริงใจ ถ้าความรู้จริง คนที่เข้าไปรู้จริงเห็นจริงอันนั้นทำไมจะอธิบายสิ่งที่เขารู้เขาเห็นไม่ได้ ให้อุบายเรามันมีคอบอด ไม่เคยเห็น แต่มีความเชื่อใจ มีความเชื่อก็พยายามจะอธิบายทางวิชาการไง ยิ่งอธิบายมันก็ยิ่งห่างไกลธรรมะไง

แต่ถ้าเราศึกษามาแล้วนะ หุบปากเสีย นั่งลงแล้วกำหนดลมหายใจและลมหายใจออก คั่นว่าในใจของเราใจ หุบปากเสีย เราศึกษามาเพื่อประพฤติกปฏิบัติ ศึกษาเพื่อสอนเรา ศึกษา มาเพื่อหัวใจดวงนี้ ไม่ได้ศึกษามาเพื่อสอนใคร ศึกษาสอนคนอื่น สอนได้ง่ายๆ สอนใครก็ สอนได้ใจ แต่สอนตัวเองไม่ได้ ถ้าสอนตัวเองไม่ได้ เราจะทำของเรา

โลกนี้มันจะสุข มันจะสุขด้วยความแผศเผาของอุณหภูมि นี้เหมือนกัน หัวใจของเราถ้าเรา มีตบะธรรมๆ มันจะแผศเผากิเลสใจ ถ้ามันจะแผศเผากิเลส มันจะมาจากไหน อุณหภูมि คูสิ มัน เปลี่ยนแปลงของมันตลอดเวลา คูสิ มีคนกระทำนั้นทำให้สภาวะแวดล้อมมันเปลี่ยนแปลงไป นี้ ก็เหมือนกัน หัวใจของเราที่มันทุกขมันร้อนอยู่ในหัวใจของเรา กิเลสตัณหาความทะยานอยาก สิ่งทีกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันครอบคร้วของมารใจ ครอบคร้วของมารมันปกคลุมหัวใจ ของสัตว์โลกในวัฏฏะนี้ละ สัตว์โลกในวัฏฏะนี้อยู่ในครอบคร้วของมาร มารมันครอบคลุมไว้ หมดใจ ถ้ามันครอบคลุม มันมีวิชาความไม่รู้ปิดบังตาไว้ใจ ปิดบังตาไว้ ของกูๆ แล้วไม่มี อะไรสิ่งใดเป็นของกูเลย

นี่มาเสียสละๆ เสียสละของเราๆ เลยละ เพราะเสียสละไปแล้วภาพความจำอันนั้นมันฝัง ลงที่ใจ เราเคยทำบุญไว้ทีไหน เราเคยทำสิ่งใดไว้ เราเคยทำคุณงามความดีไว้ เราเคยให้จุนเจือ ใครไว้ เราจำได้หมดเลย นี่พันธุกรรมของจิตๆ เพราะอะไร เพราะมันระลึกถึงแล้วมันมีความสุข ใจ ระลึกแล้วมันมีความภูมิใจ

แต่ถ้าเราไม่ได้เสียสละของเรา เราระลึกไม่ได้ เราไม่มีใจ เราไม่ระลึก มันก็เหยียบย่ำ ทำลายตนเองใจ มันก็มีแต่ความเจ็บช้ำน้ำใจไปใจ แต่ถ้าเราระลึกถึงคุณงามความดีของเราที่เรา ได้ทำไว้ๆ อย่างน้อยมันก็อุ่นใจ นี่พันธุกรรมมันตัดแต่งอย่างนี้ มันตัดแต่งโดยการกระทำของเรา ถ้ามันตัดแต่งของเรา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมดีของเรามันพยายามพัฒนาหัวใจ ของเราใจ หัวใจที่มันทุกขมันร้อน แล้วเราจะหาทางแก้ไข

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด

ธรรมมันเป็นอย่างไรละ ธรรมมันเป็นอย่างไร ธรรมมันก็มีศีล สมาธิ ปัญญา นี้ไง สิ่งที เป็นศีล สมาธิ ปัญญาตัดแต่งหัวใจของเรา นี้ไง ทำคุณงามความดีของเราไม่ต้องไปหวังให้ใคร เห็น ไม่ต้องหวังให้ใครเชิดชู นั่งสมาธิภาวนาอยู่คนเดียวมันเจ็บปวดของเรา ไม่มีใครรู้กับเรา หรือก เวลามันเจ็บปวดในหัวใจไม่มีใครรู้กับเราหรือก จะต้องให้ใครมาเมตตา มาเพื่อแผศความ

เจ็บปวดของเราไป ความเจ็บปวดของเรานั้นอยู่ที่ร่างกายของเรา อยู่ที่หัวใจ อยู่ที่ในร่างกายเรา ความเจ็บปวดมันอยู่กับเรา ถ้าความเจ็บปวดอยู่กับเรา ทำความดีต้องให้ใครเชิดชู ประพฤติปฏิบัติต้องให้ใครเชิดชู

แต่ถ้าเรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา ความเจ็บปวดนั้นมาจากไหน ก่อนนั่งมันไม่เห็นมีพอนั่งเสร็จแล้วเวลาจะทำคุณงามความดีมันแผดเผาตลอดเลย เห็นไหม โลกมันจะสุขแล้ว ใหนี่เวทนามันแผดเผาจนร่างกายจะมอดไหม้ไปแล้ว แล้วมันทำอะไรไม่ได้เลย แต่ถ้าลุกขึ้นปั๊บ หายเลย เลิกจากภวานาลุกขึ้นยืน หายหมดเลย อ้าว! เวทนาไปไหนแล้ว

เวลาทำคุณงามความดีมันก็ติดกันตลอด เวลาจะทำความชั่ว มันยุมันแห่เลย เอาเลยๆ เอา มันให้เต็มทีเลย แต่ถ้าทำคุณงามความดีนะ มันก็คขวางตลอดเลย นี่ก็เลสมันเป็นอย่างนี้ ก็เลสมันทำลายทุกๆ อย่าง หน้าที่ของกิเลสคือทำลายคุณงามความดี เขาสามัคคีรักกันก็ยุเหยให้เขาแตกกันเสีย เขาจะทำคุณงามความดีก็ยุเหยให้มันเลิกเสีย เขาจะทำอะไรมันยุเหยเขาไปหมด

แต่ถ้าเป็นธรรมดา เป็นธรรมขึ้นมา พอเวลาทำอะไรก็ไม่มีใครไว้วางใจเรา ไม่มีใครไว้วางใจหรอก ถ้าไม่มีใครไว้วางใจนะ เราทำเพื่อเราไง ไม่ต้องไปคาดหมายกับใคร ทำคุณงามความดีเพื่อคุณงามความดี เพราะคุณงามความดีมันแตกต่างกัน เพราะจริตนิสัยของคน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ภาวนา กรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ใครถนัดสิ่งใดให้ทำสิ่งนั้น ถ้านัดสิ่งใดทำสิ่งนั้นแล้วมันจะประสบความสำเร็จ เราเห็นเขาทำแล้วประสบความสำเร็จ เราก็จะไปฝืนกับเขา เห็นฝรั่งกินขนมปังก็อยากกินขนมปังบ้าง ฝรั่งเขากินขนมปังเพราะเขาไม่มีข้าวกิน ภูมิอากาศเขาเป็นอย่างนั้น วัฒนธรรมของเขาเป็นอย่างนั้น ใฮของเรา ข้าวहुงหามากลิ่นหอมๆ ก็กินข้าวนี้แหละ นี่ก็เหมือนกัน กินข้าวแล้วมันมีความหอม มีความนุ่มปาก มีความสุข เราก็กินข้าวของเรา ทำไมต้องไปกินขนมปังเหมือนเขาด้วย

นี่ก็เหมือนกัน เห็นเขาทำคุณงามความดี เห็นเขาปฏิบัติ เราว่าจะได้ๆ เราจะไปเอากับเขา ใฮนั่นมันเป็นวัฒนธรรมของเขา นั่นเป็นอำนาจาสนาของเขา เป็นสิ่งที่เขาทำแล้วเขาได้ประโยชน์ แล้วได้ประโยชน์จริงหรือไม่จริงนั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ

ถ้าครูบาอาจารย์ของเราเป็นจริง เพราะเวลาปฏิบัติจริง มันเป็นจริง มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็น สันติภูมิจิโก มันเป็นสมบัติของเราไง มันเป็นความอบอุ่นในใจของเรา เราจะเอาความอบอุ่น ความสุขใจเราไปอวดใคร อวดใครไม่ได้หรอก ไอ้ที่อวดๆ นั้นนะเขาต้องมีเลศนัยแน่นอน

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยอวดใคร หลวงตาท่านพูดประจำ ไม่เคย ได้ยินหลวงปู่มั่นพูดแม่แต่คำเดียวว่าท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านไม่เคยประกาศตนเลยว่าท่านเป็น พระอรหันต์ หลวงปู่มั่น คำว่า “เป็นพระอรหันต์” ไม่เคยหลุดจากปากหลวงปู่มั่นเลย แต่หลวงปู่ มั่นแสดงธรรมทะเล่ฟ้า ทะลู้กรवालเลย ทุกคนฟังเทศน์แล้วยอมรับว่าหลวงปู่มั่นเป็นพระ อรหันต์ แต่หลวงปู่มั่นไม่ได้บอกว่าท่านเป็นพระอรหันต์เลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเห็นว่าเขาทำคุณงามความดีๆ มันจริงหรือ ความดีต้องอวดกันหรือ ความดีต้องมาครอบงำเราใช่ไหม แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านทำของท่าน ท่าน ไม่เคยครอบงำใคร ท่านทำของท่าน ท่านเป็นหัวหน้า ท่านเพียงแต่เป็นหัวหน้าฝูงโคพาฝูงโคนั้น ขึ้นจากวังน้ำวน พาฝูงโคนั้นขึ้นฝั่ง ไม่พาฝูงโคนั้นลงไปวังน้ำวน ตายกันหมด ตายแล้วยังไม่รู้จัก ว่าตายนะ ยังชื่นชมว่าตายนั้นมีความสุขนะ นี่พูดถึงว่าถ้าเราเห็นเขาทำๆ มันจริงหรือ

นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราต้องกาลามสูตร ไม่เชื่อใครทั้งสิ้น ถ้าเราทำแล้วได้ ประโยชน์กับเรา เออ! จริง ถ้าเราทำ เออ! เขาอาบน้ำแล้วเย็น เราลองอาบดู เออ! เย็นจริงๆ เออ! อย่างนี้เชื่อ กาลามสูตร เชื่อเพราะการกระทำของเราสิ เราทำแล้วร่มเย็นไหม เราทำแล้วเป็นจริง ไหม เราทำแล้วมันเกิดสังขธรรมในหัวใจของเราไหม ถ้ามันไม่จริง ครูบาอาจารย์ ถ้าเราจะถาม ปัญหาท่าน ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนั้น ครูบาอาจารย์ต้องแก้ได้ มันแก้ได้เพราะอะไร ถ้าคนผ่านไปแล้วนะ ใจนี้ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสังขเหมือนกันทั้งนั้นนะ เวลามรรคผลอัน เดียวกันทั้งนั้นนะ จะเดินมาวิธีการใดก็ได้แล้วแต่ มันจะลงอันเดียวกัน ถ้าไม่ลงอันเดียวกันนะ มัน ต้องมีการโต้แย้ง มรรค ๔ ผล ๔ บุคคล ๘ โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทากามิมรรค สกิทา คามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล จะเดินสายไหนก็ได้แล้วแต่ มันจะ เหมือนกันหมด

ถ้าไม่เหมือนกันหมด คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งเขตทักษะ ๘๐ องค์ ๘๐ องค์นั้นไม่เหมือนกันเลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ พระ

อรหันต์ทั้งนั้นเลยนั่งล้อมรอบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ แล้วพระอุบาลีก็เป็นพระอรหันต์ เป็นเลิศทางวินัย ถามขึ้นมาว่าพระพุทธเจ้านิพพานหรือยัง พระอรหันต์นะ

แต่เวลาพระอรุณรุทระ พระอรุณรุทระเป็นเลิศในทางรู้วาระจิต พระอรุณรุทระบอก “ยังพระพุทธเจ้ายังไม่นิพพาน ตอนนี้พระพุทธเจ้ากำลังเข้าปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน” เวลาถอยออกมา พระอรุณรุทระเป็นคนกำหนดจิตตลอด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพาน “บัดนี้พระพุทธเจ้านิพพานแล้ว”

นี่ความถนัดมันแตกต่างกัน ความถนัด เอตทัคคะคือความถนัด ความถนัด ๘๐ อย่าง แต่เวลาเรื่องอริยสัจ เรื่องอริยสัจคือมรรคผลนิพพานมันอีกเรื่องหนึ่ง มรรคผลนิพพานคือทุกคนต้องกำจัดกิเลสของแต่ละบุคคล ในจิตใจของแต่ละบุคคลมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ในจิตใจของแต่ละบุคคลมีจิตนิสัยของคนที่ไม่เหมือนกันแตกต่างกันมา ในจิตใจของแต่ละคนสร้างเวรสร้างกรรมไม่เหมือนกัน คนเราเกิดมาเป็นพี่น้องกัน เป็นแฝด เกิดในไขว่เดียวกัน เกิดมานิสัยก็ไม่เหมือนกัน นิสัยคือมันเกิดจากจิต จิตนี้เป็นเรื่องของเรานะ เวลาเราเกิดในไขว่ ในสเปิร์มของพ่อของแม่ พันธุกรรมของใจ พันธุกรรมของร่างกาย พันธุกรรมเป็นของพ่อของแม่ แต่จิตนิสัยเป็นของเราๆ เพราะของเรามันปฏิสนธิในไขว่นั้น ในไขว่นั้น เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาจะย้อนกลับๆ ถ้าย้อนกลับขึ้นไป เราอาศัยจิตใจที่อยู่ในร่างกายนี้ เราก็จะพยายามประพฤติปฏิบัติ พยายามค้นหาหัวใจของเรา ถ้าค้นหาหัวใจของเรามรรคผลเกิดตรงนั้น มรรคผลวิธีการเกิดตรงนั้น

เรานั่งสมาธิภาวนาเกือบเป็นเกือบตายเพื่อค้นหาหัวใจของตน ถ้าใครค้นหาหัวใจของตนเจอ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงานที่จะรู้หรือชาติไม่ใช่เกิดจากสมอง ไม่ใช่เกิดจากความคิด ไม่ใช่เกิดจากใดๆ ทั้งสิ้น แล้วคนที่เขานั่งถึงจะรู้ไอ้คนไม่เป็นมันก็ปากเปียกปากแฉะไปนั่นแหละ ถ้าปากเปียกปากแฉะไป มันก็ชักนำกันไป

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ สิ่งที่ว่าเวลาหลวงตาท่านวิตกวิจารณ์เรื่องนี้มาก วิตกวิจารณ์ว่าของจริงมันมีน้อย ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงมันมีน้อย ท่านจะบอกว่าเงินทองยังหาได้ง่ายๆ ถ้าเราไม่มีเงิน เราก็จะมองเห็นจากสร้อยจากแหวนของคนอื่น เรามองเห็นหมดแหละ แต่ครูบาอาจารย์หาได้ยากมาก ถ้าเป็นของจริงนะ

ถ้าของจริงมันจะชี้เข้ามาจากความจริง เป็นของจริงชี้หรือพูดสิ่งที่ว่าถ้าเป็นทางวัตถุ เป็นสิ่งที่มีค่าทางโลก ไม่มีค่าอะไรเลย แต่ถ้าทางปฏิบัตินะ เพชรนิลจินดาทั้งนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ ท่านพูดแต่ละคำ มันละพิศุทธออกมาจากปากท่านเลยละ ของมีค่าทั้งนั้น เพราะสิ่งนี้มันเป็นธรรมโอสธ มันจะไปแก้ไขโรคกิเลส แก้ไขโรคเวร โรคกรรม แก้ไขโรคที่ในหัวใจนั้น มันไม่ใช่แก้โรคร่างกายนี้ ฉะนั้น สิ่งที่สำคัญจะความจริงๆ มันถึงได้หายากไป

ทีนี้ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านวิคกวิจารณ์เรื่องนี้มาก เพราะว่าผู้ที่จริงมันมีน้อยไปแต่มี แต่มี หมายความว่า ไอ้คนโกหกขนาดไหน คนรู้จริงเขารู้หมด ไอ้ที่โกหกมดเท็จกันอยู่มันเยอะเยอะไปหมด แล้วโกหกมดเท็จกันเป็นกระแส เป็นกลุ่มเป็นก้อน แล้วไม่ให้ออกไปสังคมที่มันกว้างออกไป เพราะมันจะเกิดการตรวจสอบ มันจะอยู่อย่างนั้นแหละ

แต่ถ้าเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีกำมือในเรา แบนตลอด หลวงตา ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ที่ไหน ท่านเทศน์แล้วท่านให้พิสูจน์ตรวจสอบได้ตลอด มันต้องพิสูจน์ ต้องตรวจสอบ การพิสูจน์ตรวจสอบ ยิ่งตรวจสอบยิ่งสะอาดยิ่งบริสุทธิ์ ยิ่งตรวจสอบยิ่งสว่างไสว ยิ่งตรวจสอบ ทองคำมันไม่กลัวไฟ ไฟยิ่งเผามันยิ่งสุก ไฟยิ่งเผามันยิ่งดีใจ นี่สังฆธรรมมันเป็นแบบนี้

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันอยู่ที่จริตนิสัยของคน คนเราเข้าป่าหลงป่า ออกจากป่าแต่ละคนแสนทุกข์แสนยาก มันไม่มีใครพานำออกจากป่าไป ป่ารกชัฏในหัวใจนี้ใจ กิเลสตัณหา ความทะยานอยากในใจนี้ใจ แล้วเราไม่สามารถพยายามพ้นออกจากป่าของเราได้ ครูบาอาจารย์ท่านพยายามชี้แนะๆ ถ้าเราออกจากป่าของเราได้ เราจะระลึกถึงบุญของผู้หน้านั้น เราจะระลึกถึงบุญคุณของผู้ที่พาเราออกจากป่านั้น ระลึกถึงบุญคุณอันนั้นนะ แต่ท่านช่วยอะไรบ้างล่ะ เราต้องชวนช่วยทั้งนั้น เราต้องพยายามของเราทั้งนั้น นี่ใจ ถ้าปฏิบัติมันทุกข์ยากอย่างนี้ ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้

มาวัดมาวา มาวัด มาวัดหัวใจของเราใจ จริงๆ แล้วมันเป็นแค่นี้ จริงๆ แล้วมันเป็นพัฒนาหัวใจของเราที่แหละ หัวใจของเราได้ยินได้ฟังขึ้นมาแล้วต้องคิด กลับไปต้องคิด อย่าเชื่อแล้วเวลาไปดูหนังดูละครกันนะชอบ นี่ใจ ถ้าเป็นนิยายธรรมะ นิยายธรรมะ โอ้โฮ! เสรีาโศก น้ำตาไหล แต่เวลาฟังธรรมจริงๆ ไม่รู้เรื่อง พูดอะไรก็ไม่รู้ ก็มันไม่รู้ใจ มันถึงมีคอบอดอยู่อย่างนี้ใจ แต่ถ้ามันรู้ขึ้นมามันก็สว่างโพลงในใจใจ ถ้ามันสว่างโพลงขึ้นมาในใจ นี่ใจ ชาติรู้ๆ หัวใจคือ

พลังงานที่มีชีวิต พลังงานที่ธาตุรู้ เวลาแร่ธาตุมันไม่มีชีวิต มันรู้อะไรไม่ได้ แต่ธาตุรู้ๆ มันเป็นพลังงาน แล้วมันมีชีวิต มันรู้ได้ มันเป็นสันตติ มันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง มันถึงทะลุทะลวงไปได้ทุกอย่าง

จิตนี้มันไม่เคยตายๆ ก็ความรู้สึกเราไม่เคยตาย ถ้าความรู้สึกเราเคยตาย เราเกิดมาเสมอกัน เกิดมาจากพ่อจากแม่เหมือนกัน นิสัยต้องเหมือนกัน สายการผลิต จะสินค้าชนิดใดมันต้องเหมือนกันเปี๊ยะ ไอ้พ่อแม่ เกิดจากพ่อแม่เดียวกันเลย ลูกไม่เคยเหมือนกันสักคน นี่ไง ไอ้จิตนี้ธาตุรู้ๆ ที่มันปฏิสนธิมันเกิดมาจากเวรจากกรรม ธรรมะสอนอย่างนี้ ถ้าสอนอย่างนี้ เราถึงต้องระลึกของเรา แล้วเราพยายามดูแลหัวใจของเรา

ชีวิตนี้มันมีค่า มีค่าที่ว่าเรามีสติปัญญา เราคิดถึงชีวิตของเรา ย้อนกลับไปชีวิตของเรา แล้วพยายามคอนโทรลชักนำให้ชีวิตของเราไปทางที่ดี ประพฤติปฏิบัติที่ดี ดีของเราคือคืออยู่ในบุญกุศล ดีของเราไม่ใช่ว่าดีของเราแล้ว อู้ฮู! ทุกคนจะเซ็ดหน้าชูตา ทุกคนจะมายกย่อง...ไม่ใช่ ดีของเราคือเราค้นหาความชั่วในใจเราไม่มี เราค้นหาความชั่ว ความคิดร้ายในใจเรา ค้นหาไม่เจอ นั่นคือดี ดีคือเราทำความดีไม่เบียดเบียนใคร หาแต่ความคิดชั่วร้ายในใจเรา นี่คือความดีของเรา แล้วจะเป็นความดีที่เป็นอัตตสมบัติของใจดวงนี้ เอวัง